

УДК 316.312

ДІЯЛЬНІСТЬ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ОСЕРЕДКУ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ТА ВОЛОНТЕРСТВА

Борщ Костянтин Костянтинович
м.Ужгород

Актуальність проблеми існування та функціонування недержавних та добровільних інститутів надання соціальної допомоги зумовлена, надзвичайно несприятливою економічною та соціальною ситуацією в Україні, велика кількість людей знаходяться за межею бідності, і ця кількість постійно зростає. В таких умовах необхідне існування альтернативних організацій надання соціальної допомоги таких як Червоний Хрест. У статті аналізуються благодійна та волонтерська діяльність Червоного Хреста в Закарпатській області, стан волонтерського руху в Закарпатті, аналіз допомоги найбільш незахищеним верствам населення, основні види соціальної допомоги незахищеним верствам населення. Що в свою чергу допоможе нам зрозуміти стан соціального захисту та соціального забезпечення в регіоні.

Ключові слова: соціальна допомога, волонтерство, соціальний захист, неблагополучні верстви населення.

Слово «волонтер» походить від французького «volontaire», англійського «volunteer», які є похідними від латинського «voluntarius», що в дослівному перекладі означає «добровольець», «бажаючий».

Згідно Загальної декларації волонтерів, яку взяли на XI Конгресі Міжнародної асоціації волонтерів 14 вересня 1990р. в Парижі, волонтерство - добровільна, активна, спільна або особиста участь громадянина в житті людських спільнот для реалізації його основних людських потреб та покращення якості життя, економічного і соціального розвитку.

Роком виникнення волонтерського руху вважається 1859. Саме тоді французький письменник-журналіст, вражений кривавими картинами битви при Сольферіно, запропонував ідею створення Червоного Хреста - організації, яка б працювала на волонтерських засадах і надавала першу медичну допомогу пораненим бійцям. Принципами, сформульованими Дюнан, керуються сьогодні волонтерські організації у всьому світі.

У 1920 році у Франції, біля Страсбурга, здійснено перший волонтерський проект за участю німецької і французької молоді, у рамках якого відновлювалися зруйновані Першою світовою війною ферми в районі місць боїв німецьких і французьких військ під гаслом, яке з часом стало девізом волонтерського руху: «Краще працювати разом, ніж воювати один проти одного». Саме в цей час було засновано Координаційний комітет міжнародної волонтерської служби (CCIVS) під егідою ЮНЕСКО зі штаб-квартирою в Парижі.

В сучасній Україні волонтерський рух, детерміноване гуманізацією суспільного життя, є відповіддю на суспільні потреби. Будучи вкорінене в традиціях безкорисливої допомоги нужденним, історично притаманній українській національній культурі, і взявши на озброєння досвід ряду передових у цій сфері західних країн, з кожним роком він набуває все більше потужності,

об'єднує усе більше громадян та залучає значні ресурси. Сьогодні в Україні налічується близько 25490 громадських фондів, 8000 ініціативних груп, основне завдання яких - допомога знедоленим: людям похилого віку, з обмеженими можливостями, дітям-сиротам.

Однією з організацій які надають соціальну допомогу незахищеним верствам населення і займаються волонтерством є Закарпатське обласне товариство Червоного Хреста.

Товариство Червоного Хрест здійснює допомогу, за найрізноманітнішими програмами та напрямками, намагаючись охопити якнайбільший контингент знедолених.

Однією із таких програм є програма «Чобіток» Товариства Червоного Хреста України, яка створена для ресурсного поповнення банків одягу та пунктів прийому допомоги від населення, яка дасть змогу надавати допомогу підопічним патронажної служби Товариства та потребуючим, які звертаються по допомогу через мережу медико-соціальних підрозділів Червоного Хреста, адресної допомоги та реалізації гуманітарних програм Товариства.

Досвід окремих міських, районних організацій Червоного Хреста показує, що при належній організації процесу збору допомоги у натуральному вигляді можна досягти позитивного результату і задовільнити потреби підопічних Червоного Хреста та потребуючих в отриманні допомоги одягом, взуттям та інших товарів без надходження допомоги із-за кордону від партнерських організацій та національних Товариств.

Щороку патронажна служба милосердя обласної організації Товариства надає адресну допомогу на дому близько 9,5 тис. підопічним. Через медико-соціальні підрозділи Товариства, адресну допомогу підопічним та в рамках проведення заходів Червоного Хреста щорічно допомогу отримують більше 68 тис. громадян краю, серед яких одинокі та «соціально одинокі» громадяни, інваліди різних категорій, багатодітні сім'ї, донори та ветерани донорського руху, хворі на туберкульоз, нерегулярні мігранти, біженці, інші мало захищені верстви населення краю.

В системі патронажної служби Товариства Червоного Хреста на Закарпатті працюють лікарня, 8 медико-соціальних центрів, 23 кімнати медико-соціальної допомоги, 6 громадських пунктів першої допомоги, при яких відкрито 28 банків одягу, 14 пунктів прокату предметів догляду за хворими, їдальню, денний стаціонар, ресурсна база яких має постійно поповнюватися.

Сьогодні в області 113 медичних та патронажних сестер надають допомогу одиноким та важкохворим людям. Всього на обліку патронажної служби знаходиться 10 440 самотніх громадян похилого віку та інвалідів. 1 124 з яких – лежачі або обмежені в пересуванні. Протягом минулого року медичними сестрами патронажної служби надано допомогу вдома – 6 342 одиноким та важкохворим. Кількість послуг, що отримали підопічні на дому становить 354 717, з них медичних – 245 876 та

соціально-побутових – 108 841.

Фактично щодня працівниками Червоного Хреста надається допомога 7-8 нужденним. Також в с. Ракошино Мукачівського району діє лікарня Червоного Хреста на 20 ліжок. Минулого року там проліковано 120 чоловік.

Як вагомий позитив відзначено роботу Червоного Хреста по створенню медико-соціальних підрозділів при яких діють маніпуляційні та масажні кабінети, банки одягу, кабінети де приймають фахівців в області геріатрії, терапії, а також пункти з фітотерапії, прокату предметів догляду за хворими, класи з навчання першої невідкладної допомоги. Тільки протягом цього року медико-соціальні центри відвідали 76 649 чоловік, а через медико-соціальні кімнати медичну допомогу отримали 57 346 чоловік, а соціальних послуг – 13 846 чоловік.

Важливою складовою медико-соціальної роботи є надання натуральної та матеріальної допомоги підопічним. Допомога надається продуктами харчування, засобами гігієни, одягом, взуттям та іншими товарами, грошовими коштами. За звітний період 83 348 підопічних Червоного Хреста отримали допомогу на загальну суму 3,2 млн. гривень. Також минулоріч обласною організацією Товариства реалізовано шістнадцять програм, на які використано допомоги різного виду на суму 5 558,5 тис. грн., впроваджено три міжнародних – на суму 93,5 тис. грн.

Також ведеться робота із ветеранами праці. В жовтні 2012 р. було надано допомоги на 3045 грн. ветеранам праці; зокрема до Дня Медика 20 ветеранів праці – медиків отримали допомогу на суму 844 грн.

Ще однією категорією осіб, які потребують постійної допомоги – є неблагополучні сім'ї, які проживають в гірських районах - в період за 2012 р багатодітним сім'ям з між гірського району було надано допомоги на 64500 грн.

Окремо йшлося про здійснення заходів з розшуку та з'ясування долі осіб, які пропали безвісті внаслідок збройних конфліктів і стихійного лиха; розшуку документів на підтвердження факту перебування громадян на примусових роботах, у концтаборах і в полоні під час Другої світової війни; розшуку могил громадян України, які загинули за її межами під час війни; військових поховань громадян інших держав в Україні. Ця робота проводиться у співпраці з Міжнародним Комітетом Червоного Хреста, Міжнародною службою розшуку, національними товариствами Червоного Хреста і Червоного Півмісяця більше ніж 40 країн світу.

За 2011 рік було розглянуто 129 звернень громадян, яким було дано усні роз'яснення по розшуку рідних, зв'язок яких втрачено внаслідок П світової війни. 112 громадянам були надані рекомендації по зверненню та адреси установ, куди вони мають звернутися. 23 громадян зверталися по питанню розшуку рідних за кордоном (Австрія, Чехія, Америка, Великобританія, Канада) в зв'язку зі спадщиною та працевлаштуванням. ЗОО ТЧХ від служби розшуку НК було отримано 6 запитів по перевірці проживання в МТТ нерегулярних мігрантів.

Все вище наведене наочно показує яку величезну роботу виконують благодійні організації та волонтерські рухи по роботі соціально незабезпеченими верствами населення України

Література і джерела

1. Mirolidz.ru [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mirolidz.ru/kriminal/4995-v-uzhgorode-govorili-o-volonterstve-i.html>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
2. Час Закарпаття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chas-z.com.ua/tag/chervoniy-hrest>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
3. Про схвалення Концепції демографічного розвитку на 2005-2015 роки / Розпорядження... 8 жовт. 2004 р. № 724 // Офіційний вісник України.—2004.—№ 41.—С.32-42.—(Концепція демографічного розвитку на 2005-2015 роки).
4. Мандибур В. Соціальна політика держави та її структурні складові // Україна: аспекти праці. - 2000. - № 7.
5. Мандибур В. О. Рівень життя населення України та проблеми реформування механізмів його регулювання. - К., 1998.
6. Менеджмент в охороні здоров'я: Структура та поведінка організацій охорони здоров'я / За ред. С. Шортела, Калужного. - К., 1998.

Актуальность проблемы существования и функционирования негосударственных и добровольных институтов предоставления социальной помощи обусловлена чрезвычайно неблагоприятной экономической и социальной ситуацией в Украине, большое количество людей находятся за чертой бедности, и это количество постоянно растет. В таких условиях необходимо существование альтернативных организаций предоставления социальной помощи таких как Красный Крест. В статье анализируются благотворительная и волонтерская деятельность Красного Креста в Закарпатской области, состояние волонтерского движения в Закарпатье, анализ помощи наиболее незащищенным слоям населения, основные виды социальной помощи незащищенным слоям населения. Что в свою очередь поможет нам понять состояние социальной защиты и социального обеспечения в регионе.

Ключевые слова: социальная помощь, волонтерство, социальная защита, неблагополучные слои населения.

The issue of existence and operation of non-governmental and voluntary institutions of social assistance is topical due to extremely unfavorable social and economic situation in Ukraine, many people are below the poverty line, and this number is constantly growing. In such circumstances, there should be an alternative social assistance organizations such as the Red Cross. The article analyzes the charity and volunteering Red Cross in the Transcarpathian region, the state of volunteering in Transcarpathia analysis assistance to the most vulnerable people, basic social assistance to vulnerable populations. That in turn will help us to understand the state of social protection and social security in the region.

Key words: social services, volunteering, social protection, disadvantaged groups.